

Finanssivalvonta
Pankkivalvonta
johtava riskiasiantuntija Anne Nisén
lakimies Virva Walo
kirjaamo@finanssivalvonta.fi

FIVA 2/02.07.03/2017, lausuntopyyntö 4.10.2017

AUTOMATIA PANKKIAUTOMAATIT OY:N LAUSUNTO

Automatia Pankkiautomaatit Oy (jäljempänä **Automatia**) kiittää lausuntopyynnöstä ja vastaa tässä lausunnossa niihin kysymyksiin, joista sen on mahdollista lausua.

Automatian lausunto sisältää Automatian liikesalaisuuksia. Liikesalaisuudet on merkitty [kursiivilla ja alleviivauksella hakasulkeisiin].

1 Markkinatilanteen muutos

Automatia tuo esiin seuraavat Automatian tiedossa olevat seikat markkinatilanteen muutoksesta.

1) Markkinatilanne Finanssivalvonnan ohjeistuksen antamisen hetkellä:

- Automatia: 1476 Otto-, OttoPlus- ja TalletusOtto-automaattia (jäljempänä yhdessä **Otto.-automaatti**)
- Nokas CMS Oy (jäljempänä **Nokas**): noin 56 Nosto- tai Cash-automaattia¹
- The Change Group Helsinki Oy (jäljempänä **Change Group**): noin 20 Change Group -automaattia²

Kokonaisuus huomioiden marraskuussa 2015 Automatian markkinaosuus automaattimäärissä oli noin 95 %. Nokaksen markkinaosuus oli noin 4 % ja Change Groupin markkinaosuus noin 1 %.³

¹ Lähde: Automatian arvio ja julkiset lähteet, kesäkuu 2016.

² Lähde: Automatian arvio ja julkiset lähteet, kesäkuu 2016.

³ Tarkastelusta on jätetty pois FOREX Bank Ab, joka Automatian tietojen mukaan jakaa automaateistaan vain ulkomaista valuuttaa.

18.10.2017

2) Markkinatilanne 18.10.2017:

- Automatia: 1301 Otto.-automaattia⁴
- Nokas: noin 124 Nosto-automaattia⁵
- Change Group: noin 20 Change Group -automaattia

Kokonaisuus huomioiden 18.10.2017 Automatian markkinaosuus automaattimäärissä on noin 90 %. Nokaksen markkinaosuus on noin 9 % ja Change Groupin markkinaosuus noin 1 %.

3) Markkinatilanteen tulevaisuuden kehitystä koskevat arviot

Automatia

Automatia pyrkii uudelleensijoittamaan S-ryhmän irtisanomat Otto.-automaatit

Automatian on sopinut uusia sijoittelusopimuksia Kesko Oyj:n ja Tokmanni Group Oyj:n kanssa yhteensä 140 Otto.-automaatista. ;

Automatian verkosto supistuu myös niin sanotun luonnollisen poistuman myötä, Automatiasta riippumattomista svistä, vuosittain noin Otto.-automaatin osalta.

Luonnollinen poistuma koskee pääosin vain Automatiata, eikä muita automaattitoimijoita, koska Automatia verkosto on laajin ja kattaa koko Suomen.

Automatialla oli 1369 Otto.-automaattia ennen kuin S-ryhmän kohteissa olevien Otto.-automaattien purut alkoivat 15.9.2017. Automatian arvion mukaan S-ryhmän irtisanomien automaattipurkujen toteuduttua ja

⁴ S-ryhmän alueosuukaupat aloittivat tiloissaan olevien Automatian Otto.-automaattien irtisanomiset 22.6.2017. S-ryhmä irtisanoi viimeisimmät Otto.-automaatit 7.9.2017, jolloin he olivat irtisaneet kaikki tiloissaan olevat Automatian Otto.-automaatit, yhteensä 296 kpl. Irtisanotuista Otto.-automaateista on purettu yhteensä 73 kappaletta 18.10. mennessä

⁵ Nokaksen uutisoinnin perusteella Nokaksella on 18.10.2017 yhteensä noin 124 automaattia (60 aiempaa automaattia ja 64 S-ryhmän tiloissa sijaitsevaa automaattia).

Lähde: <https://nostoautomaatti.fi/ajankohtaista.html> (21.9.2017, "Vuonna 2018 Suomessa jopa 10 prosenttia nykyistä enemmän käteisautomaatteja" ja 2.10.2017, "Nosto-käteisautomaattien käyttöönotot käynnissä S-ryhmän toimipaikoissa").

Automatia	Y-tunnus:	Käyntiosoite:	Postiosoite:	Puhelin: (09) 133 61	Kotipaikka:
Pankkiautomaatit Oy	0974651-1	Teollisuuskatu 21 00100 HELSINKI	PL 506 00101 HELSINKI	Fax: (09) 133 6090	Helsinki

18.10.2017

Automatian toteuttaman uudelleensijoittelun jälkeen sekä luonnollisen poistuman vaikutuksen johdosta Otto.-automaattimäärä vuonna 2018 tulee olemaan noin [redacted] automaattia.

Nokas

Nokaksen uutisen 21.9.2017 mukaan S-ryhmä on ilmoittanut vaihtavansa toimipaikkojensa kaikki nykyiset noin 300 Otto.-automaattia Nosto-automaateiksi ja avaavansa lisäksi noin 50 uutta automaattia kokonaan uusissa sijainneissa. Nokaksella on ollut ennen S-ryhmä -yhteistyötä noin 60 Nosto-automaattia eri puolella Suomea.⁶

Lisäksi Nokas on ilmoittanut 19.9.2017 solmineensa Citycon Oyj:n kanssa kaikki sen Suomessa omistamat kauppakeskukset kattavan kolmevuotisen yhteistyösopimuksen.⁷ Automatian Otto.-automaatteja on Cityconin kauppakeskuksissa noin [redacted]. Nokaksen uutisointi ja keskimääräinen kauppakeskusten automaattimäärä huomioiden, Automatia arvioi että Nokas tuonee Cityconin kauppakeskuksiin (20 kpl) yhteensä noin [redacted] Nosto-automaattia.

Arvioitu markkinatilanne 2018:

- Automatia: noin [redacted] Otto.-automaattia
- Nokas: noin [redacted] Nosto-automaattia
- Change Group: noin 20 Change Group -automaattia

Kokonaisuus huomioiden Automatian markkinaosuus automaattimäärissä vuonna 2018 tulee olemaan maksimissaan noin [redacted] %, mikäli uudelleensijoittelu onnistuu. Nokaksen markkinaosuus tulee olemaan vähintään noin [redacted] %⁸ ja Change Groupin markkinaosuus noin [redacted] %.

2 Vastaavan kansallisen maksun määrittäminen

Automatian käsityksen mukaan kansallisen maksun määrittäminen myös muuttuvassa markkinatilanteessa on kunkin pankin tehtävä Euroopan parlamentin ja neuvoston rajat ylittävistä maksuista yhteisössä ja asetuksen (EY) N:o 2560/2001 kumoamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 924/2009 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3 Finanssivalvonnan ohjeistuksen muutoksen vaikutukset

Automatia ei ole ollut mukana prosessissa, joka on koskenut Finanssivalvonnan vuoden 2015 ohjeistusta pankeille eikä Automatia ymmärrä tämän ohjeistuksen tulkintaa lausuntopyynnön liitteenä olevan muistion perusteella. Automatia ei osaa arvioida, millaisia vaikutuksia eri

⁶ Lähde: <https://nostoautomaatti.fi/ajankohtaista.html> (21.9.2017, "Vuonna 2018 Suomessa jopa 10 prosenttia nykyistä enemmän käteisautomaatteja").

⁷ Lähde: <https://nokas.fi/kateisautomaattinalvelut/tiedotteet/>

18.10.2017

vaihtoehtoilla olisi, vaan tuo esiin, miten Finanssivalvonnan vuoden 2015 ohjeistus vaikuttaa Automatian toimintaan ja pankkien kustannuksiin.

Automatian toiminnan kannalta Finanssivalvonnan vuoden 2015 ohjeistus on johtanut siihen, että S-ryhmä aloitti kesäkuussa 2017 kaikkien tiloissaan sijaitsevien Otto.-automaattien irtisanomisen (yhteensä noin 296 Otto.-automaattia) ja aloitti yhteistyön Nokaksen kanssa. Tämän johdosta Automatian vuoden 2017 tulos laskee alkuperäisestä ennustetusta eurosta noin euroon.

Vaikutus Automatian tulokseen pelkästään loppuvuoden 2017 aikana on näin ollen noin euroa (sis. liikevaihdon väheneminen ja ylimääräiset logistiikka yms. kulut). Vaikutus Automatian tulokseen vuonna 2018 tulee olemaan noin euroa (sis. liikevaihdon väheneminen euroa ja logistiikka- yms. kulut euroa) sekä muut kustannukset euroa). Luvuissa on huomioitu käteisen käytön arvioitu väheneminen vuonna 2018.

Automatian ja muiden automaattiperaattoreiden toimintatavat eroavat toisistaan merkittävästi, kulurakenteen ollessa hyvin samanlainen. Automatian olemassa olevan Otto.-automaattiverkon ("on-us") kautta käteisnostot voidaan tehdä osakas- ja asiakaspankkien näkökulmasta edullisemmin kuin ns. vierasautomaattiverkossa ("off-us").

Automatian veloitus on porrastettu volyymien perusteella ja vuonna 2017 Automatian tapahtumakohtainen veloitus ja tapahtumalaskutus (ennuste) on seuraava:

- OP euroa, tapahtumalaskutus euroa (sis. perusmaksu)
- Nordea euroa, tapahtumalaskutus roa (sis. perusmaksu)
- Danske euroa, tapahtumalaskutus euroa (sis. perusmaksu)
- Säästöpankit euroa, tapahtumalaskutus euroa
- S-Pankki euroa, tapahtumalaskutus euroa
- Aktia euroa, tapahtumalaskutus euroa
- POP euroa, tapahtumalaskutus euroa
- Handelsbanken euroa, tapahtumalaskutus euroa
- Oma Säästöpankki euroa, tapahtumalaskutus euroa
- Ålandsbanken euroa, tapahtumalaskutus euroa

18.10.2017

Näillä hinnoilla kukin pankki ja sen asiakkaat saavat käyttöönsä valtakunnallisen Otto.-automaattiverkon. Vuoden 2017 ennusteen mukaan pankkien yhteislaskutus on siis [redacted] euroa. Edellä esitetyissä luvuissa on huomioitu loppuvuonna tapahtuvan markkinamuutoksen vaikutus Automatian volyyymiennusteeseen [redacted] tapahtumaa vuonna 2017).

Vierasautomaattiverkon erilainen toimintatapa aiheuttaa Automatian arvion mukaan pankeille noin [redacted] euron kustannuksen per nostotapahtuma (ns. interchange fee). Mikäli Nokaksen S-ryhmän kaupoissa sijaitsevista Nosto-automaateista tehtyjen käteisnostojen määrä onsvv vastaavalla tasolla kuin Otto.-automaateista tehdyt käteisnostot (noin [redacted] tapahtumaa vuodessa), on muuttuneen markkinatilanteen kustannusvaikutus pankeille Automatian laskelmien mukaan yhteensä noin [redacted] euroa vuodessa, josta Automatian osakaspankeille aiheutuvat kustannukset ovat yhteensä noin [redacted] euroa.

4

Lopuksi

Automatia antaa mielellään Finanssivalvonnalle lisätietoa tässä lausunnossa esiin tuoduista asioista.

Helsingissä 18. lokakuuta 2017

Marko Vilo
toimitusjohtaja
Automatia Pankkiautomaatit Oy

